

Філософія

УДК 130.2

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18409298>

Аксіологічний вимір міжнародної комунікації в контексті діалогу
культур

Тішко Лілія Володимирівна,

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри філософії, соціології та історії

Дніпровський державний аграрно-економічний університет,

Дніпро, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-1979-9495>

Прийнято: 15.01.2026 | Опубліковано: 29.01.2026

Анотація: Дослідження показало, що в глобалізованому світі якість спілкування із представниками різних культур впливає життя окремого комуніканта і цілого суспільства. Міжнародна комунікація сьогодні асоціюється не лише з обміном повідомленнями та дипломатичними протоколами, а ще зі специфічним простором, що має назву «аксіологічний». У ньому поруч з інформаційними потоками повноцінно співіснують цілісні системи цінностей, які різними групами, спільнотами та етносами сприймаються неоднозначно. **Мета дослідження** – комплексний аналіз ціннісних засад сучасної міжнародної комунікації та представлення того, як діалогове мислення дозволяє долати конфлікти і формувати якісно нове спілкування різних народів у єдиному глобалізованому мультикультурному просторі. **Методологічна основа** дослідження ґрунтується на загальнонаукових та спеціально-філософських методах. Завдяки системному

підходу осмислено міжнародну комунікацію як багатовимірний аксіологічний простір, структурно-функціональний аналіз оприявив роль ціннісних компонентів у формуванні комунікативної культури. Компаративний метод допоміг порівняти різні культурні парадигми та їх ціннісні орієнтири, а аксіологічний аналіз – назвати цінності як регулятивним чинником міжнародної взаємодії.

***Результати дослідження** показали, що глобалізований світ остаточно вийшов за межі виключно технічного обміну інформацією і став місцем, де мають можливість поспілкуватися представники різних культур зі своїм специфічним світосприйняттям, а їх унікальні культурні цінності регулюють перспективу взаємовідносин між ними. Визначено, що міжкультурні конфлікти виникають не лише через мовні труднощі, адже їх природа значно глибша і криється у різному представленні національних ідентичностей. Механізмом, що перетворює відмінності у конфлікти є етноцентризм, коли власна культура вважається еталоном, а всі інші – відхиленням від норми. Тоді саме ціннісні розбіжності гальмують діалог націй та їх культур і стають суттєвим бар'єром у міжкультурній комунікації.*

Представлено модель базових компонентів комунікативної культури, яка демонструє, що культура міжнародного спілкування – це складна система компетенцій, набуття яких допоможе попередити виникнення непотрібних конфліктів і сприятиме побудові конструктивного діалогу. Встановлено, що для того, щоб діалогові практики втілювалися у життя і стали дієвими, потрібно інтегрувати їх у саму архітектуру міжнародних відносин. Рекомендаційними є заходи, які допоможуть побудувати продуктивний діалог культур: запровадження інституту аксіологічної експертизи, дотримання дипломатії спільного смислотворення, побудова горизонтальної мережі культурних діалогів, цифровізація міжнародної комунікації, вибір довгострокового партнерства тощо. У висновках підкреслено, що саме

діалогові практики, протяжні у часі та побудовані на терпимості та усвідомленні самоцінності кожної культури є запорукою стійкої міжнародної взаємодії та чесного діалогу навіть із тими, чії погляди на світобудову та життєустрій кардинально різняться від нашого.

Ключові слова: міжнародна комунікація, аксіологічний вимір, ціннісні орієнтири, діалог культур, етноцентризм.

Axiological dimension of international communication in the context of cultural dialogue

Liliia Tishko,

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Philosophy, Sociology and
History, Dnipro State Agrarian and Economic University,
Dnipro, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-1979-9495>

Abstract: *The study showed that in a globalized world, the quality of communication with representatives of different cultures affects the life of an individual communicator and society. Today, international communication is associated not only with the exchange of messages and diplomatic protocols, but also with a specific space called “axiological.” In it, alongside information flows, there coexist integral systems of values that are perceived ambiguously by different groups, communities, and ethnicities. **The purpose** of the study is to conduct a comprehensive analysis of the value foundations of modern international communication and to show how dialogical thinking allows conflicts to be overcome and a qualitatively new form of communication between different peoples to be formed in a single globalized multicultural space. **The methodological basis** of the study is based on general scientific and special philosophical methods. Thanks to a*

systematic approach, international communication is understood as a multidimensional axiological space, and structural-functional analysis has revealed the role of value components in the formation of communicative culture. The comparative method helped to compare different cultural paradigms and their value orientations, while axiological analysis helped to identify values as a regulatory factor in international interaction.

*The **results** of the study showed that the globalized world has finally gone beyond the boundaries of purely technical information exchange and has become a place where representatives of different cultures with their specific worldviews can communicate, and their unique cultural values regulate the perspective of relations between them. It has been determined that intercultural conflicts arise not only because of language difficulties, as their nature is much deeper and lies in different perceptions of national identities. The mechanism that transforms differences into conflicts is ethnocentrism, when one's own culture is considered the standard, and all others are deviations from the norm. Then it is precisely these value differences that hinder dialogue between nations and their cultures and become a significant barrier to intercultural communication.*

A model of the basic components of communicative culture is presented, demonstrating that the culture of international communication is a complex system of competencies, the acquisition of which will help prevent unnecessary conflicts and contribute to the establishment of constructive dialogue.

*It has been established that for dialogue practices to be implemented and become effective, they need to be integrated into the very architecture of international relations. The following measures are recommended to help build a productive dialogue between cultures: the introduction of an axiological expertise institution, adherence to the diplomacy of shared meaning-making, the construction of a horizontal network of cultural dialogues, the digitization of international communication, the choice of long-term partnerships, etc. The **conclusions***

emphasize that it is precisely dialogue practices, which are long-term and based on tolerance and awareness of the intrinsic value of each culture, that are the key to sustainable international cooperation and honest dialogue, even with those whose views on the world order and way of life differ radically from ours.

Keywords: *international communication, axiological dimension, value orientations, cultural dialogue, ethnocentrism.*

Постановка проблеми. Всесвітній глобалізм, що з початком нового століття руйнує міждержавні кордони і культурні бар'єри, не лишив поза увагою сферу спілкування, яка сьогодні змушена виходити за межі національних мов і ставати міжнародною. Вона суттєво розширює споживацькі можливості, бізнесову співпрацю й освітні можливості, а разом із тим загострює міжкультурні непорозуміння, підвищує напругу і навіть спричиняє відкриту конфронтацію між людьми, що сповідують різні цінності і дотримуються кардинально різних життєвих орієнтирів. Причина такого стану речей криється в тому, що традиційні принципи, на яких будувалася міжнародна комунікація, загострювали свою увагу переважно на тому, як технічно поширити необхідну інформацію на світовій арені, не порушивши при цьому політично дозволених меж. Аксиологічний же аспект, зрозуміло, практично не задіювався, а тому відбувалося ігнорування унікального світосприйняття кожного народу з лише йому притаманним набором цінностей, без якого міжнародне спілкування аж ніяк не могло бути конструктивним.

Сьогодні важливо цей очевидний недогляд переосмислити, робити все, щоб міждержавний контекст не асимілював різні ідентичності, а сприяв тому, щоб вони розвивалися і, найголовніше, вели між собою такий діалог, для якого нормою є чути голос кожного, приймати «інакшість» кожного і шукати ті точки дотику, що об'єднують різні народи, а не роз'єднують їх. Саме в цьому

і полягає актуальність нашої роботи, яка, вважаємо, принесе свій вклад у формування нової комунікативної культури, ґрунтом для якої стане емпатія, взаємоповага до цінностей іншого та усвідомлення того, що культурне розмаїття є рушійною силою міжнародного глобального розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Справедливо зазначити, що дослідження міжнародної комунікації та аксіологічного виміру у ній вже тривалий час знаходиться у пріоритеті вітчизняних і світових дослідників. У межах аксіологічного підходу міжнародна та міжкультурна комунікація осмислюється як процес взаємодії ціннісних систем, що формують смисли, ідентичності та моделі соціальної взаємодії. Т. Кузнєцова досліджує аксіологічну сутність соціальних комунікацій [8]. Г. Таран, Р. Множинська та О. Любич підтверджують думку, що міжкультурна комунікація сьогодні має вигляд комплексної взаємодії ціннісних систем, що визначають форму, зміст та значення самого спілкування. Вони ж є будівельним матеріалом для ідентичностей, різних мовленнєвих практик і навіть міжособистісних взаємодій [12]. Навіть більше, як стверджує У. Ханас, якісне спілкування різних країн на міжнародній арені покликане відтворити, зберегти, розвивати та транслювати культуру кожного етносу, щоб формувати єдиний фонд загальнолюдських цінностей і спільну мультикультуру [14]. А для того, щоб постійно збагачувати ціннісні орієнтири представників різних культур, необхідно дотримуватися толерантності та з повагою ставитися до відмінностей [15].

Культурологічний і діалогічний підходи акцентують увагу на міжкультурній комунікації як механізмі взаєморозуміння та співіснування різних культур у глобалізованому світі. Ю. Главацька констатує, що визначальним елементом соціально-культурного життя будь-якого суспільства є міжкультурна комунікація, реалізація якої відбувається головно через діалог культур [3]. А. Козак розглядає міжкультурну комунікацію із

загальнотеоретичного погляду та крізь призму діалогу культур. Основний меседж дослідниці – міжкультурною комунікацією є функційна взаємодія різнокультурних спільнот, зорієнтована на взаємопроникнення ключових смислів їхніх світоглядів, досягнення взаєморозуміння збереження національних картин світу у безмежному просторі глобалізації [5].

У межах компетентнісного та освітнього підходів міжкультурна комунікація розглядається як здатність, що формується у процесі цілеспрямованої підготовки та навчання. М. Галицька вивчає здатність індивіда ефективно комунікувати на міжнародному рівні через вивчення ментальних особливостей різних культур [2]. С. Толочко та А. Зінорук переконують, що підготовку до якісної міжнародної комунікації необхідно здійснювати ще під час навчання у закладах вищої освіти. Для цього доцільно використовувати різноманітні інтеракції (тренінги, симуляції, бізнес-ігри, а також мобільні стажування), опанування яких розвине практичні навички та рефлексивне мислення [13]. Соціально-психологічний підхід зосереджується на проблемі інтерпретації поведінки та узгодження смислів у процесі міжкультурної взаємодії. М. Лашкіна, Г. Христокін та В. Васильченко, посилаючись на висновки психологів, констатують, що сформувати ефективну міжкультурну комунікацію можна лише тоді, коли всі без винятку учасники спілкування однаково трактуватимуть поведінку та ті соціально-політичні процеси, що є значимими у світі [9].

Як бачимо, кожен із підходів хоч і демонструє багатовимірність проблеми, та все ще актуалізує дискусійні питання щодо співвідношення ціннісної універсальності й культурної специфіки, а також можливостей досягнення взаєморозуміння в умовах глобальних соціокультурних трансформацій.

Мета статті. Висловлені вище зауваження змусили нас сформулювати мету статті, яка полягає у комплексному аналізі ціннісних засад сучасної

міжнародної комунікації й представленні того, як за допомогою діалогового мислення можна долати конфлікти і формувати якісно нове спілкування різних народів у єдиному глобалізованому мультикультурному просторі. Щоб досягти цілей, важливо спочатку з'ясувати значення поняття «аксіологічний вимір», визначити його роль у міжнародній комунікації та охарактеризувати ті культурні цінності, що дозволяють регулювати відносини між різнотипними суб'єктами. Наступний наш акцент стосується природи міжкультурних комунікативних конфліктів та концепції так званого *діалогового мислення*, завдяки якій з'являється можливість вийти за межі етноцентризму і розпочати сприймати міжнародного партнера як рівноправного.

Виклад основного матеріалу дослідження. У глобалізованому світі спілкування із представниками різних культур неминуче, а його якість однаково сильно впливає на подальше життя окремого комуніканта і навіть цілого суспільства. Міжнародна комунікація сьогодні вже аж ніяк не асоціюється з обміном повідомленнями та дипломатичними протоколами. Її глибинна суть розкривається в особливому просторі, який прийнято називати аксіологічним. У ньому поруч з інформаційними потоками повноцінно співіснують цілісні системи цінностей, які одночасно для одних груп, спільнот та етносів є істинними, справедливими та прийнятними і незрозумілими та неприпустимим для інших.

Отже, коли мова заходить про *культурні цінності*, важливо їх правильно трактувати. Це потужні величини, що регулюють міжсуб'єктну взаємодію в межах цивілізацій. За словами Т. Сулятицької, культура є продуктом, яку спільними зусиллями сконструював народ, її відображають правила, традиції, звичаї та цінності (розуміння добра, справедливості, романтизму, патріотизму, дружби тощо), без яких не може існувати жодне суспільство, адже їх схвалила і підтримала більшість людей [11]. Цілком очевидно, що різні культури віддають перевагу різним ціннісним пріоритетам. Вони можуть корелюватися

від індивідуальної свободи та особистісного успіху, до колективної гармонії чи релігійної догми. Декодуючи ті або ті ціннісні орієнтири, індивід / нація представляє себе на міжнародному рівні і від того, чи будуть вони прийнятними для більшості, чи дисонансними залежить позитивне / схвальне / вороже / зневажливе ставлення до них і їх країни. Саме тому, очевидним є твердження, що культурні цінності регулюють правила гри у спілкуванні різних держав. Наприклад, визначають стиль переговорів, по-своєму трактують час, обирають допустиму відстань / дистанцію між сторонами тощо. Зазначені аспекти надзвичайно важливі, коли, скажімо, відбувається діалог між представниками різних цивілізацій – європейці дотримуються правил і акцентують на раціоналізмі, а Східний світ шанує традиції та покладається на інтуїцію. Під час такої «розмови» знати мову іншої сторони замало, важливо розуміти ієрархію її цінностей і провадити міжнародну комунікацію таким чином, щоб культурні розбіжності не стали каменем спотикання, а спільною етичною платформою, де всі будуть почуті і сприйняті.

Якщо ж такого порозуміння досягнути не вдається (виникають претензії, невиправдані надії та очікування, агресія, ненависть, гнів), глобальний діалог культур зазнає поразки, а між націями вибудовуються комунікаційні бар'єри і навіть виникають конфлікти, природу яких ми представимо в наступній таблиці 1.

Таблиця 1.

Природа міжкультурних конфліктів

Тип конфлікту	Джерело виникнення	Опис	Ціннісний бар'єр	Приклад	Можливі наслідки	Шляхи подолання
Комунікативний	Різні мовні норми та стилі спілкування	Непорозуміння через відмінності у способах висловлення думок	Прямота vs непрямота	Європеець сприймає ухильні формулювання японця як нещирість	Втрата довіри, конфлікти	Міжкультурна компетентність, уточнення значень

Ціннісний	Відмінності у світоглядних установках	Конфлікти через несумісність базових цінностей	Індивідуалізм vs колективізм	Американець наполягає на особистій відповідальності, а китаєць — на груповій	Напруга, розрив співпраці	Толерантність, діалог
Рольовий	Різні уявлення про соціальні ролі	Очікування щодо поведінки чоловіка/жінки, керівника/підлеглого	Гендерні та ієрархічні цінності	Жінка-керівник у патріархальній культурі	Дискримінація, нерозуміння	Освіта, культурна адаптація
Релігійний	Відмінності у віруваннях	Конфлікти, спричинені різним трактуванням норм і табу	Священне vs світське	Відмова від певної їжі або контактів	Соціальна ізоляція	Повага до вірувань, інклюзія
Поведінковий	Різні норми етикету	Непорозуміння через жести, міміку, дистанцію	Ввічливість, тілесні межі	Погляд в очі: повага vs агресія	Дискомфорт, образи	Ознайомлення з культурним і кодами
Часовий	Різне сприйняття часу	Конфлікти через ставлення до пунктуальності	Монохронність vs поліхронність	Запізнення як норма vs як неповага	Роздратування, конфлікти	Узгодження очікувань

Джерело: створене автором

Як видно з таблиці, міжкультурні конфлікти виникають далеко не лише через так звані мовні труднощі. Насправді їх природа значно глибша і криється вона у різному розумінні / представленні національних ідентичностей та їх «життєвих світів». Механізмом, що перетворює відмінності у конфлікти є етноцентризм. Коли власна культура вважається еталоном, а всі інші – відхиленням від норми. Тоді саме ціннісні розбіжності гальмують діалог націй та їх культур і стають суттєвим бар'єром у міжкультурній комунікації. Розглянемо їх детальніше у табл.2.

Таблиця 2.

Ціннісні бар'єри як основа міжкультурних конфліктів у комунікації

Тип цінності	Сутність цінності	Протиставлення	Як проявляється в комунікації	Типовий конфлікт	Приклад	Наслідки
Індивідуалістські / колективістські	Пріоритет особистості або групи	«Я» vs «Ми»	Різне розуміння відповідальності, ініціативи	Образи через різні очікування від співпраці	Європеець очікує самостійних рішень, азієць — узгодження з групою	Напруга, непорозуміння
Ієрархічні / егалітарні	Ставлення до влади і статусу	Рівність vs підпорядкування	Різні форми звертань, манера спілкування	Сприйняття поведінки як зневаги або раболіпства	Студент публічно заперечує викладачеві	Втрата авторитету, конфлікти
Цінності часу	Сприйняття часу і планування	Монохронність vs поліхронність	Різне ставлення до дедлайнів і пунктуальності	Роздратування через «безвідповідальність» або «формалізм»	Запізнення як норма vs як образа	Зрив домовленостей
Цінності правди	Ставлення до прямої висловлювань	Прямота vs непрямота	Різна інтерпретація відмов, критики	Образи, втрата довіри	«Ні» напругу vs завуальоване «можливо»	Маніпуляції, конфлікти
Гендерні цінності	Уявлення про ролі чоловіка і жінки	Традиціоналізм vs рівність	Очікування від поведінки співрозмовника	Дискримінація, неприйняття	Жінка-лідер у патріархальному середовищі	Соціальна напруга
Релігійні цінності	Сакральні й норми й табу	Світське vs релігійне	Заборони, обмеження в поведінці	Взаємне нерозуміння	Відмова від рукоштовання	Соціальна дистанція
Моральні цінності	Уявлення про добро і зло	Універсалізм vs релятивізм	Різна оцінка одних і тих самих дій	Засудження	Те, що нормально в одній культурі, табу в іншій	Стигматизація
Цінності приватності	Межі особистого простору	Відкритість vs закритість	Різні теми «дозволені» розмов	Дискомфорт	Запитання про сім'ю або доходи	Уникання контакту
Цінності емоційності	Ставлення до вираження	Стриманість vs	Манера говорити,	Сприйняття як агресії або холодності	Активна жестикуляція	Непорозуміння

	ня почуттів	експресивні сть	жестикуляц ія			
--	----------------	--------------------	------------------	--	--	--

Джерело: створене автором

Таблиця 2 доводить, що міжкультурні конфлікти мають аксіологічну природу. Вони виникають не тому, що люди не можуть домовитися, а тому, що вони «домовляються» про різні речі, виходячи з несумісних ціннісних засад. Перетворення цих бар'єрів на точки росту можливе лише через свідому роботу з власною комунікативною культурою та перехід до **діалогової моделі** взаємодії.

Саме вона помагає долати етноцентризм і означає глибоку когнітивну й етичну стратегію, що дозволяє вийти за межі комфортних умов. Суб'єкт у таких умовах мусить стати інтелектуально гнучким, щоб відсторонено дивитися на все, що, на перший погляд роз'єднує. Тоді розбіжності у сприйнятті культурних цінностей є свідченням того, що реальність складна і багат шарова.

Етичний рівень діалогового мислення передбачає безумовну повагу до гідності представників інших культур. Комунікація з ними трактується як визнання, що усі мають право на власну думку, світогляд і ціннісні переконання.

Очевидно, що гармонізувати такі непрості міжнародні відносини в світі може лише дієва комунікативна культура, структурні елементи якої мають злагоджено працювати на результат. Представимо основні компоненти комунікативної культури за допомогою схематичного рисунка 1.

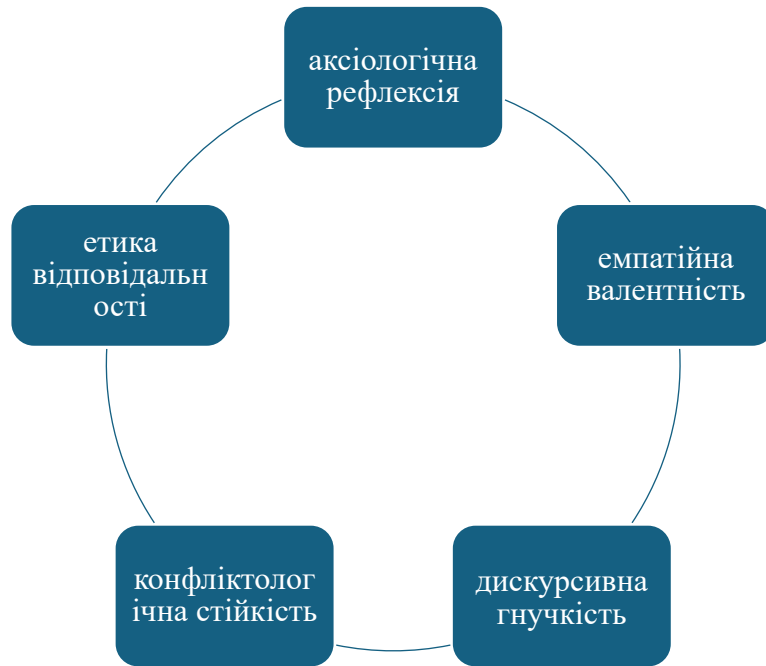

Рис. 1 Базові компоненти комунікативної культури

Джерело: сконструйоване автором

Представлена модель демонструє, що культура міжнародного спілкування – це складна система компетенцій, набуття яких допоможе попередити виникнення непотрібних конфліктів і сприятиме побудові конструктивного діалогу. Навичка *аксіологічної рефлексії*, здатності усвідомлювати як власні ціннісні можуть впливати на сприйняття реальності, допоможе зрозуміти логіку іншої сторони та відносність власних культурних шаблонів, закорінених у свідомості людини це з дитинства. *Емпатійна валентність* у міжнародній комунікації не повинна трактуватися виключно як співчуття. Адже це вміння відчувати іншу культуру, захоплюватися її традиціями, сприймати близько її болючі точки та співпереживати разом із нею. *Дискурсивна гнучкість* готує нас до компромісів, вміння досягати консенсусу та оперування поняттями так, щоб їх зрозуміли представники різних аксіологічних систем і навіть знайшли багато спільних точок дотику зі

своїми. *Конфліктологічна стійкість* сигналізує про здатність вести діалог навіть там, де гострота розбіжностей є найбільш очевидною. Виробляється вона умінням не асоціювати проблему з співрозмовником. Адже якщо ціннісні розбіжності і є, то в їх існуванні зовсім не винна конкретна людина, з якою ви намагаєтеся налагодити діалог. Що ж стосується *етики відповідальності*, то саме вона, слід зауважити, спрямовує міжнародну комунікацію на довгострокову перспективу. Мається на увазі, що кожна фраза комуніканта має бути побудована так, щоб не стати причиною припинення міжнародного діалогу в майбутньому.

Для того щоб діалогові практики втілилися у життя і стали дієвими, потрібно інтегрувати їх у саму архітектуру міжнародних відносин. Війна в Україні та нелегкі переговори з нашими європейсько-американськими партнерами показали, що «силова» і безперечно продуктивна «економічна» дипломатія спрацьовує не завжди, а міжнародна арена таки потребує «м'якої» розмови, налаштованої на позитив. Рекомендаційними вважаємо ряд заходів, які допоможуть побудувати продуктивний діалог культур:

- **Запровадити інститут аксіологічної експертизи**, який би займався перевіркою майбутніх міжнародних угод і стратегій, тобто, аналізував їх текст на відповідність тим культурним цінностям, які притаманні суспільності, до якої готується звернення. Лише так можна буде виявити потенційні конфліктні зони та усунути їх, заздалегідь попередивши можливі міжкультурні непорозуміння.

- **Дотримуватися дипломатії спільного смислотворення**, на спеціально створених дискусійних платформах узгоджуючи зміст фінальних документів, а також спеціально навчати майбутніх дипломатів навичкам діалогового мислення.

- **Вибудовувати горизонтальні мережі культурних діалогів**, починаючи відносини з рівня громадянське суспільство – науково-мистецькі

спільноти – уряд держав. Йдеться про підтримку проєктів та громадських ініціатив, спрямованих на подолання стереотипів і формування сучасної мультикультурної комунікації, де молоде покоління і не лише воно, може здобувати освітні навички шляхом обміну, знайомитися з різними культурними ідентичностями, виробляти до них емпатію і ставати чутливими до інакшостей, які мають право на повноцінне життя.

- **Цифровізувати міжнародну комунікацію** і з її допомогою долати «інформаційні бульбашки», якими перенасичені сучасні соціальні мережі та різноманітні інформаційні ресурси. Наприклад, підтримувати розробку таких алгоритмів і платформ, які б протистояли радикалізації суспільства і намагалися представити культурне розмаїття у найбільш вигідному ключі. Тоді б створений ними інформаційний простір мав би більше шансів організувати безпечний та конструктивний діалог з тих питань, які гостро сприймаються різними суспільствами і стають приводами для конфліктів.

- **Обирати довгострокове партнерство** орієнтиром сучасних міжнародних відносин, відмовляючись від співпраці вигода від якої трактується як миттєва. Саме діалогові практики, протяжні у часі та побудовані на терпимості та усвідомленні самоцінності кожної культури є запорукою стійкої міжнародної взаємодії та чесного діалогу навіть із тими, чий погляд на світобудову та життєустрій кардинально різняться від нашого.

Висновки. Як представили результати дослідження, комунікуючи, глобалізований світ остаточно вийшов за межі виключно технічного обміну інформацією і став місцем, де мають можливість поспілкуватися представники різних культур зі своїм специфічним світосприйняттям, а їх унікальні культурні цінності регулюють перспективу взаємовідносин між ними. Такий ідеальний, на перший погляд, формат порушується, якщо природа окремих ціннісних компонентів протирічить такому ж аксіологічному виміру іншої сторони. Це найосновніша причина появи міжнародних комунікативних

конфліктів, подолати які помагає формат діалогового мислення. Воно стає стратегічною необхідністю, що долає етноцентризму і дозволяє іншій точці зору мати право на існування. Нова комунікативна культура, побудована на його основі, стає таким чином рефлексивною, емпатичною та гнучкою.

Список використаних джерел

1. Анісімович-Шевчук О. Інформаційно-комунікативні впливи у сучасних міжнародних відносинах : теоретичний аспект. *Вісник Львівського університету. Серія : Філософсько-політологічні студії*. 2023. Випуск 49. С. 211–218. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.49.27>
2. Галицька М. Міжкультурна комунікація та її значення для професійної діяльності майбутніх фахівців. *Освітологічний дискурс*. 2014. № 2 (6). С. 23–32.
3. Главацька Ю. Міжкультурна комунікація як діалог культур : три етапи відтворення непрямой комунікації (на матеріалі аналізу тексту оригіналу та тексту перекладу англійської байки Бернарда Мандевіля «The Grumbling Hive : Or, Knaves Turn'd Honest»). *Науковий вісник ХДУ. Серія : Перекладознавство та міжкультурна комунікація*. 2017. Вип. 4. С. 176–181.
4. Гоцалюк А., Цой Т., Семененко А. Аксіологічний потенціал мистецтва у міжкультурному діалозі : від традицій до сучасних форм вираження. *Філософія управління*. 2025. № 2 (6). DOI: 10.70651/3041-248X/2025.2.09
5. Козак А. Міжкультурна комунікація в контексті діалогу культур. *Наукові записки. Серія : Філологічні науки*. 2014. Вип. 118. С. 106–110.
6. Котлова Л. Ціннісні орієнтації особистості в умовах суспільних трансформацій. *Освіта регіону : Політологія. Психологія. Комунікації*. 2015. № 38. С. 36–42. URI: <https://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/29975>

7. Кубко В. Аксіологічний вимір академічної культури. *Культурологічний альманах*. 2022. Вип. 4. С. 118–126. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2022.4.14>
8. Кузнецова, Т. Аксіологія соціальних комунікацій : навчальний посібник. Суми, 2012. 300 с.
9. Лашкіна М., Христокін Г., Васильченко В. Кроскультурні комунікації в цифрову епоху : актуальність в журналістській діяльності. *Образ*. 2023. Вип. 2 (42). С. 86–96. DOI: [https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.2\(42\)-86-96](https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.2(42)-86-96)
10. Сокурянська Л., Максимович О. Міжкультурна комунікація як фактор формування ціннісних орієнтацій підліткової молоді прикордоння Східної та Центральної Європи (за результатами міжнародного дослідження). *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*. 2019. № 7 (32). С. 99–103.
11. Сулятицька, Т. Культурні цінності та їх місце в міжкультурній комунікації. *Культурологічна думка*. 2011. № 3. С. 185–189.
12. Таран Г., Множинська Р., Любич О. Аксіологічний вимір міжкультурної комунікації : шляхи подолання конфліктів і досягнення гармонії. *Українознавство*. 2025. № 2 (95). С. 222–232. DOI: [https://doi.org/10.17721/2413-7065.2\(95\).2025.331408](https://doi.org/10.17721/2413-7065.2(95).2025.331408)
13. Толочко С., Зінорук А. Моделювання процесу формування кроскультурної компетентності в майбутніх фахівців з міжнародних відносин. *Педагогічна Академія : наукові записки*. 2025. № 19. С. 1–21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15596492>
14. Ханас У. Аксіологічний зміст міжкультурної комунікації у сучасному трансформаційному суспільстві. *Грані*. 2015. № 2 (118). С. 6–10.
15. Ханас У. Я. Толерантність як чинник формування ціннісних систем у процесах крос-культурної комунікації. *Грані*. 2015. № 3. С. 98–102.